

Latvijas iedzīvotāju aptauja

Mobilitāte un darba tirgus

2012. gada novembris (12. aptauja)

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

ESF projekta „Darba attiecību un darba drošības normatīvo aktu praktiska iemērošana nozarēs un uzņēmumos”
(Nr.1DP/1.3.1.3.2./08/IPIA/NVA/001) ietvaros

skds

Pētījuma apraksts	3
Respondentu profils	4
KOPSAVILKUMS	5
GALVENIE REZULTĀTI	
Atteikums darba piedāvājumam attāluma dēļ	8
Precizēti atteikuma iemesli	9
Veids, kādā dodas uz darba vietu	10
Pārcelšanās darba dēļ	12
Attālums no mājām līdz darba vietai	14
Ceļā no mājām līdz darba vietai pavadītais laiks	16
Atbalsts bezdarbniekiem	18
Atbalsta programmā ietveramie izdevumi	19
Atbalsta programmā iekļaujošs atalgojuma apmērs	21
PIELIKUMS	
Aptaujas anketa	24
Statistiskās kļūdas novērtēšanas tabula	27

Pētījuma apraksts

- ❖ **Pētījuma veicējs:** sabiedriskās domas pētījumu centrs SKDS
 - ❖ **Aptaujas veikšanas laiks:** 03.11.2012. - 17.11.2012.
 - ❖ **Ģenerālais kopums:** Latvijas pastāvīgie iedzīvotāji vecumā no 15 līdz 74 gadiem
 - ❖ **Mērķa grupa:** strādājošie respondenti
 - ❖ **Sasniegtā izlase:** 567 respondenti
 - ❖ **Izlases metode:** stratificētā nejaušā izlase. Izlases struktūra tika veidota tā, lai sasniegtā izlase būtu reprezentatīva pret Latvijas iedzīvotājiem attiecīgajā mērķa grupā. Lai nodrošinātu vēl lielāku datu reprezentatīvātāti, dati tika pakļauti svēršanas procedūrai. Dati tika svērti atbilstoši LR IeM PMLP Iedzīvotāju reģistra datiem uz 07.09.11. pēc parametriem: dzimums, vecums, tautība un reģions.
 - ❖ **Stratifikācijas pazīme:** administratīvi teritoriālā
 - ❖ **Ģeogrāfiskais pārklājums:** visi Latvijas reģioni (119 izlases punkti)
 - ❖ **Aptaujas metode:** tiešās intervijas respondentu dzīvesvietās. Jautājumi tika iekļauti Latvijas iedzīvotāju Omnibusa aptaujā.
 - ❖ **Nerespondences iemesli:**
 - respondents nevēlas atbildēt/ aizņemts/ slim/ noguris: 802
 - respondents nav uz vietas/ mājās: 258*
 - neatbilst mērķa grupai: 97
 - citi iemesli: 39
 - respondents nav sasniedzams: 63
- Kopā: 1259

* Pēc trīsreizēja apmeklējuma noteiktajā adresē

Respondentu profils

		STRĀDĀJOŠIE RESPONDENTI	
		Skaitis	Kol %
VISI RESPONDENTI		567	100.0
DZIMUMS			
	Vīrietis	248	48.9
	Sieviete	319	51.1
VECUMS (GADOS)			
	15 - 24	61	10.4
	25 - 34	153	26.4
	35 - 44	138	25.1
	45 - 54	127	24.3
	55 - 74	88	13.7
MĀRUVĀLODA ĢIMENĒ			
	Latviešu	360	61.5
	Krievu	200	37.2
	Cita	7	1.3
IZGLĪTĪBA			
	Pamatizglītība	39	7.2
	Vidējā, profesionālā vidējā	325	58.9
	Augstākā	203	33.9
ĀMATNODARBOŠANĀS			
	Vadītājs	35	6.0
	Speciālists, ierēdnis	256	43.0
	Strādnieks	243	45.0
	Individuālais darbs	33	6.0

Bāze: visi respondenti

Šeit un turpmāk atskaitē - procenti svērti, skaits nesvērts

		STRĀDĀJOŠIE RESPONDENTI	
		Skaitis	Kol %
VISI RESPONDENTI		567	100.0
MĒNEŠA VIDĒJIE IENĀKUMI UZ VIENU CILVĒKU ĢIMENĒ			
	Zemi (99 Ls un mazāk)	46	8.4
	Vidēji zemi (100 - 149Ls)	62	10.8
	Vidēji (150 - 179 Ls)	56	9.8
	Vidēji augsti (180 - 210 Ls)	76	13.4
	Augsti (211 Ls un vairāk)	103	17.9
	Grūti pateikt/ NA	224	39.8
CILVĒKU SKAITS MĀJSAIMNIECĪBĀ			
	1	58	10.1
	2	168	29.3
	3	189	33.6
	4 un vairāk	152	26.9
ĒRNI VECUMĀ LĪDZ 18 GADIEM			
	Ir	231	40.5
	Nav	336	59.5
REĢIONS			
	Rīga	206	35.3
	Pierīga	92	17.6
	Vidzeme	43	7.6
	Kurzeme	80	13.9
	Zemgale	67	11.9
	Latgale	79	13.7
APDZĪVOTĀS VIETAS TIPS			
	Rīga	206	35.3
	Cita pilsēta	213	38.2
	Lauki	148	26.5

Kopsavilkums

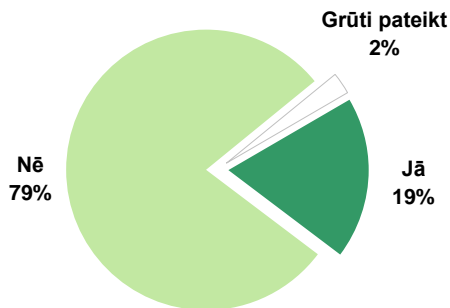
Mobilitāte un darba tirgus

- ❖ Tikai tādēļ, ka starp dzīves vietu un potenciālo darba vietu ir pārāk liels attālums, pēdējo 10 gadu laikā no darba piedāvājuma atteikušies 19% respondentu*. Starp tiem, kuri ir atteikušies, lielāku īpatsvaru veido vīrieši, jaunāka gadu gājuma respondenti, Zemgales, kā arī lauku iedzīvotāji.
- ❖ No tiem respondentiem, kuri pēdējo 10 gadu laikā ir atteikušies no darba piedāvājuma liela attāluma no mājām līdz darba vietai dēļ, 74% kā galveno iemeslu minējuši pārāk lielās ceļa izmaksas. Otrs biežāk minētais iemesls – pārāk liels laika patēriņš ceļā uz darbu (43%).
- ❖ Trīs populārākie veidi, kā nokļūt darbā, ir ar sabiedrisko transportu (36%), ar savu/ ģimenes locekļa automašīnu (30%), ar kājām (28%). Sievietes biežāk izmanto sabiedrisko transportu vai arī uz darbu dodas kājām, vīrieši biežāk uz darbu dodas ar savu/ ģimenes locekļa automašīnu. Pieaugot vecumam, pieaug to respondentu īpatsvars, kuri uz darbu dodas kājām. Rīdzinieki, kā arī krievu tautības respondenti biežāk izmanto sabiedrisko transportu.
- ❖ Pēdējo 10 gadu laikā darba dēļ tuvāk darba vietai ir bijuši spiesti pārcelties 12% respondentu - 8% uz pastāvīgu dzīvi, savukārt 4% - uz dzīvi darba dienās. Starp tiem, kuri bijuši spiesti pārcelties, lielāku īpatsvaru veido jaunāka gadu gājuma iedzīvotāji vecumā līdz 34 gadiem, kā arī iedzīvotāji, kuri dzīvo ārpus Rīgas.
- ❖ Divas trešdaļas respondentu (66%) dzīvo ne tālāk kā 10 km attālumā no savas darba vietas. Aptuveni puse respondentu (52%) no mājām līdz savai darba vietai nokļūst nepilnas pusstundas laikā.
- ❖ Vairums respondentu (65%) atbalsta ideju, ka bezdarbniekiem, kuri atrod darbu 20-30 km attālumā no savas dzīves vietas un tālāk, tiktu sniegts finansiāls atbalsts, lai pirmajos darba mēnešos kompensētu ceļa vai īres izdevumus. Starp tiem respondentiem, kuri izteikuši atbalstu šai idejai, lielāku īpatsvaru veido rīdzinieki, krievu tautības respondenti, kā arī sievietes. Var izteikt pieņēmumu, ka, pieaugot izglītības un ienākumu līmenim, pieaug arī atbalsts šai idejai.
- ❖ Tie respondenti, kuri atbalsta finansiāla atbalsta sniegšanas ideju, biežāk kā vēlamu atbalsta veidu minējuši sabiedriskā transporta izmaksu kompensāciju (81%). Šāds atbalsts būtu jāsniedz iedzīvotājiem, kuru atalgojums nepārsniedz 200 LVL pirms nodokļu nomaksas – tā uzskata 47% respondentu.

Galvenie rezultāti

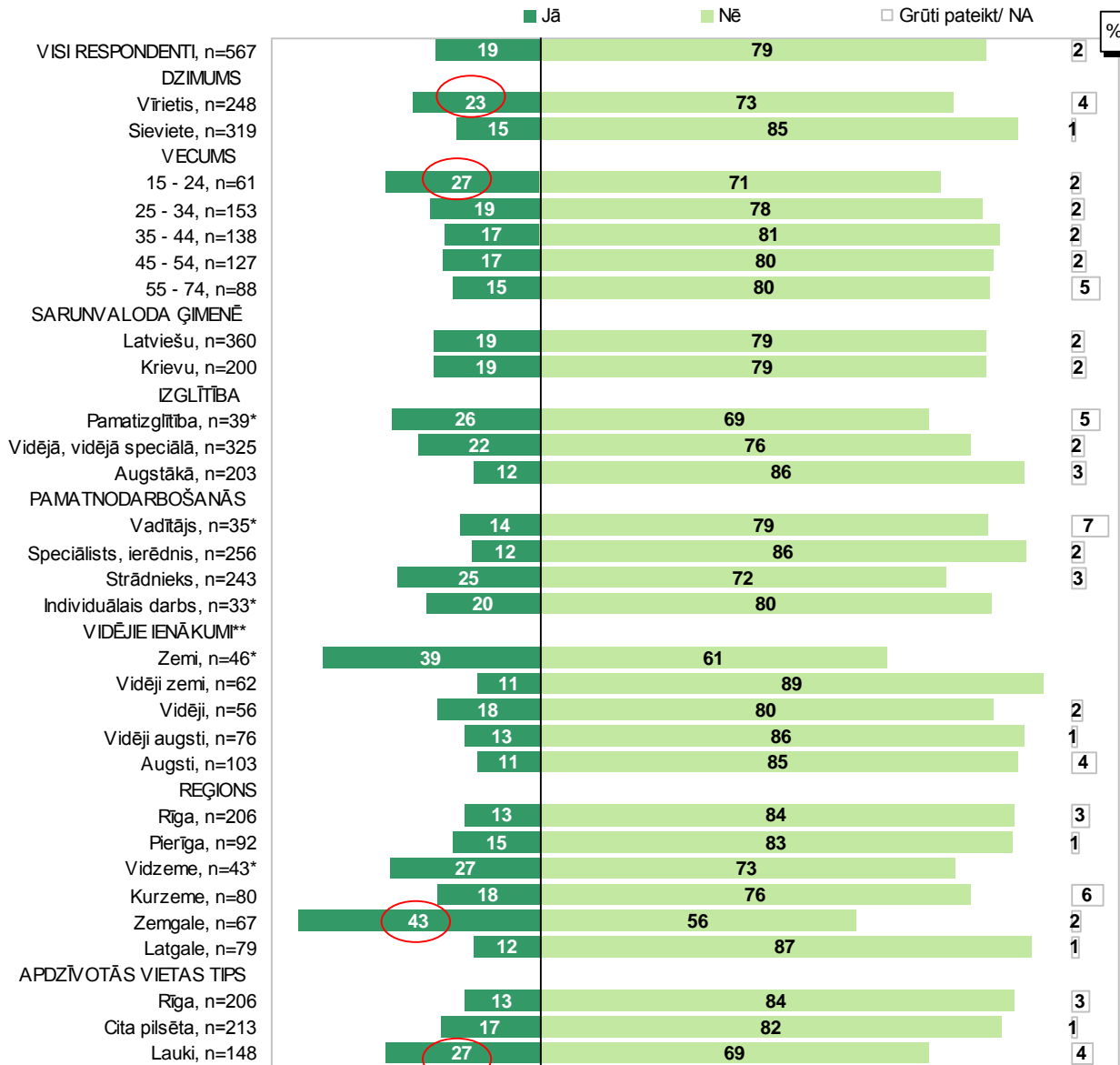
Atteikums darba piedāvājumam attāluma dēļ

"Vai pēdējo 10 gadu laikā Jūs esat atteicies/usi no darba piedāvājuma tikai tādēļ, ka starp Jūsu dzīves vietu un potenciālo darba vietu ir pārāk liels attālums?"

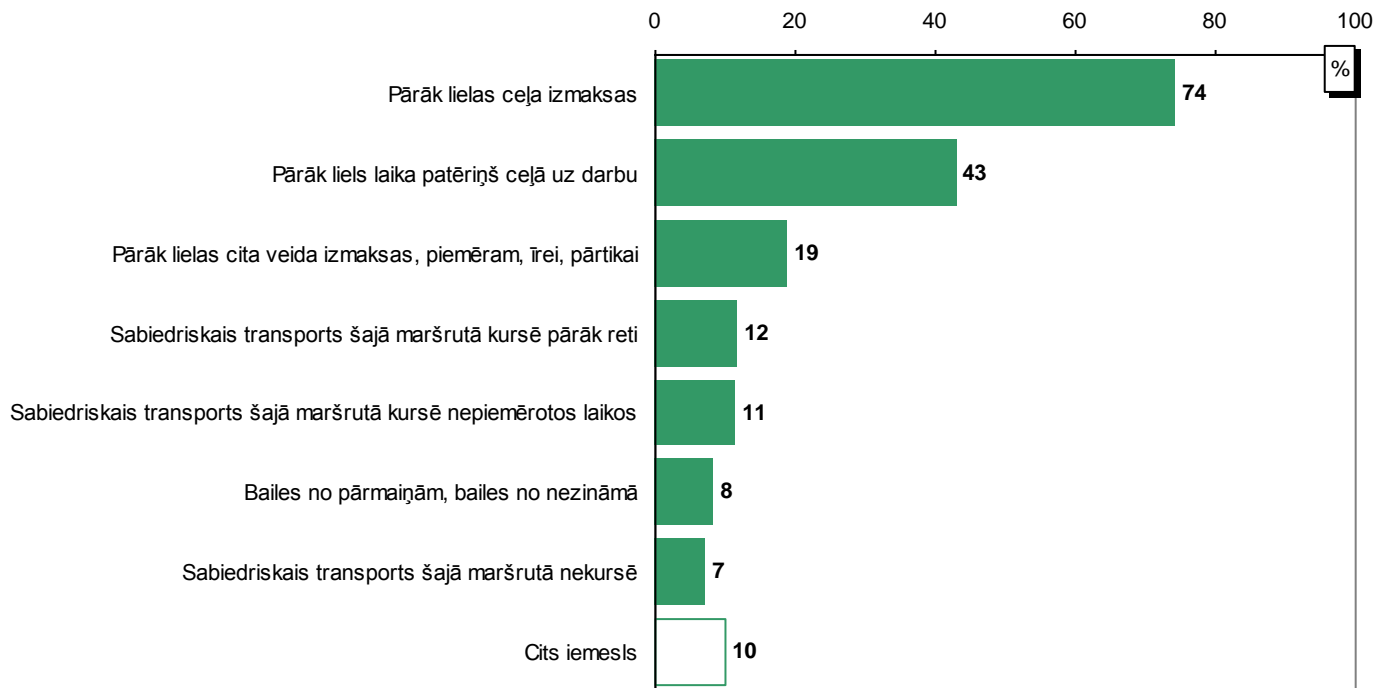

Bāze: visi respondenti, n=567

Bāze: respondenti attiecīgajās grupās, (skat "n=" grafikā)
 * Bāze ir par mazu, lai izdarītu secinājumus par šo grupu.
 ** Mēneša vidējie ienākumi uz vienu ģimenes locekli

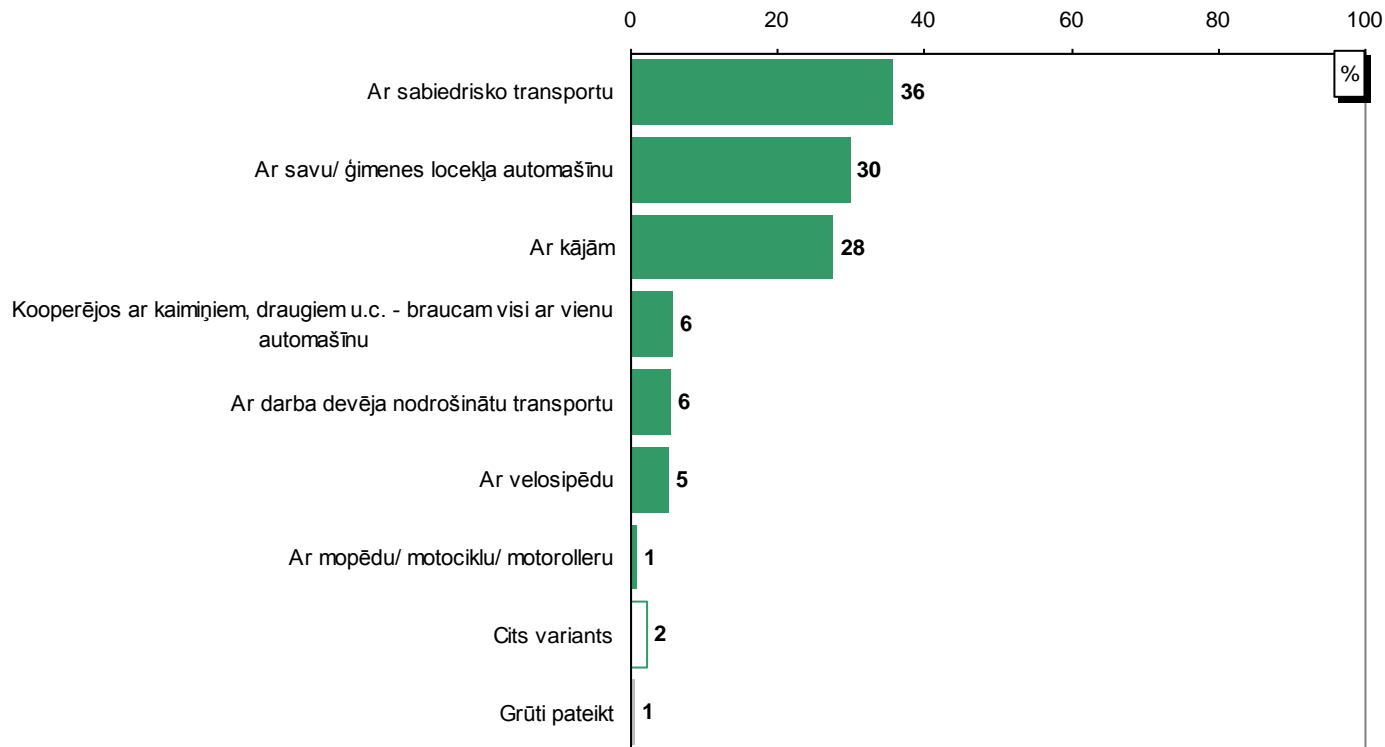

“Vai Jūs, lūdzu, varētu precizēt atteikuma iemeslu?”

Bāze: respondenti, kuri ir atteikušies no darba piedāvājuma liela attāluma dēļ, n=103

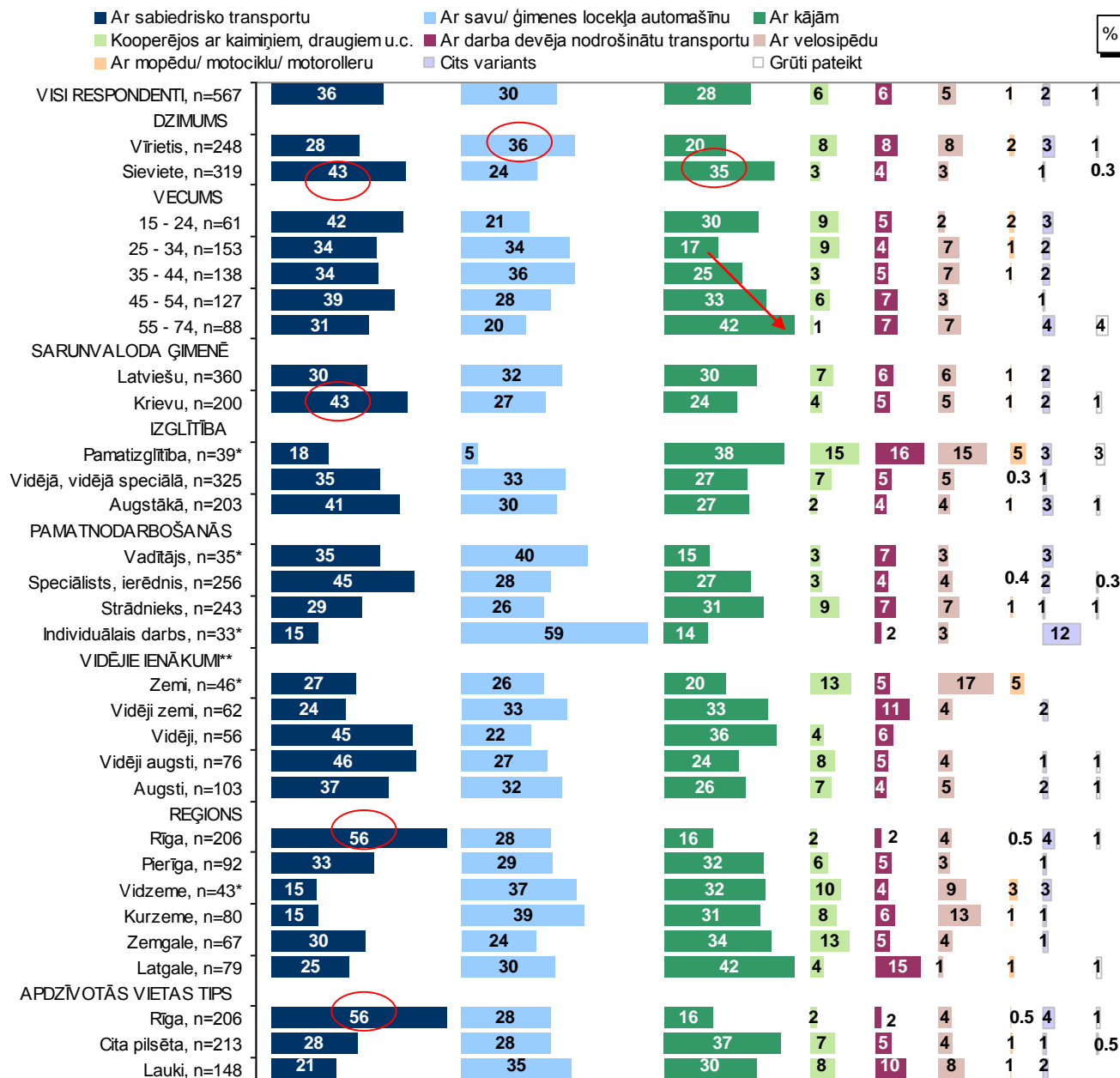
"Kādā veidā visbiežāk Jūs dodaties uz savu darba vietu?"

Bāze: visi respondenti, n=567

Veids, kādā dodas uz darba vietu

"Kādā veidā visbiežāk Jūs dodaties uz savu darba vietu?"

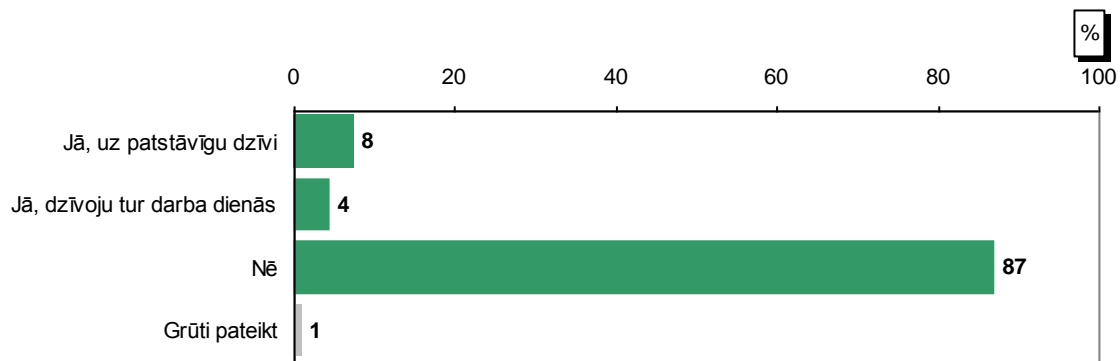

Bāze: respondenti attiecīgajā grupā [skat. "n=" grafikā]

*Bāze attiecīgajās apakšgrupās ir salīdzinoši neliela, lai izdarītu secinājumus par šo grupu

** Mēneša vidējie ienākumi uz vienu ģimenes locekli

"Vai pēdējo 10 gadu laikā darba dēļ Jūs esat bijis spiests/-a pārcelties uz citu dzīvesvietu – tuvāk darba vietai?"

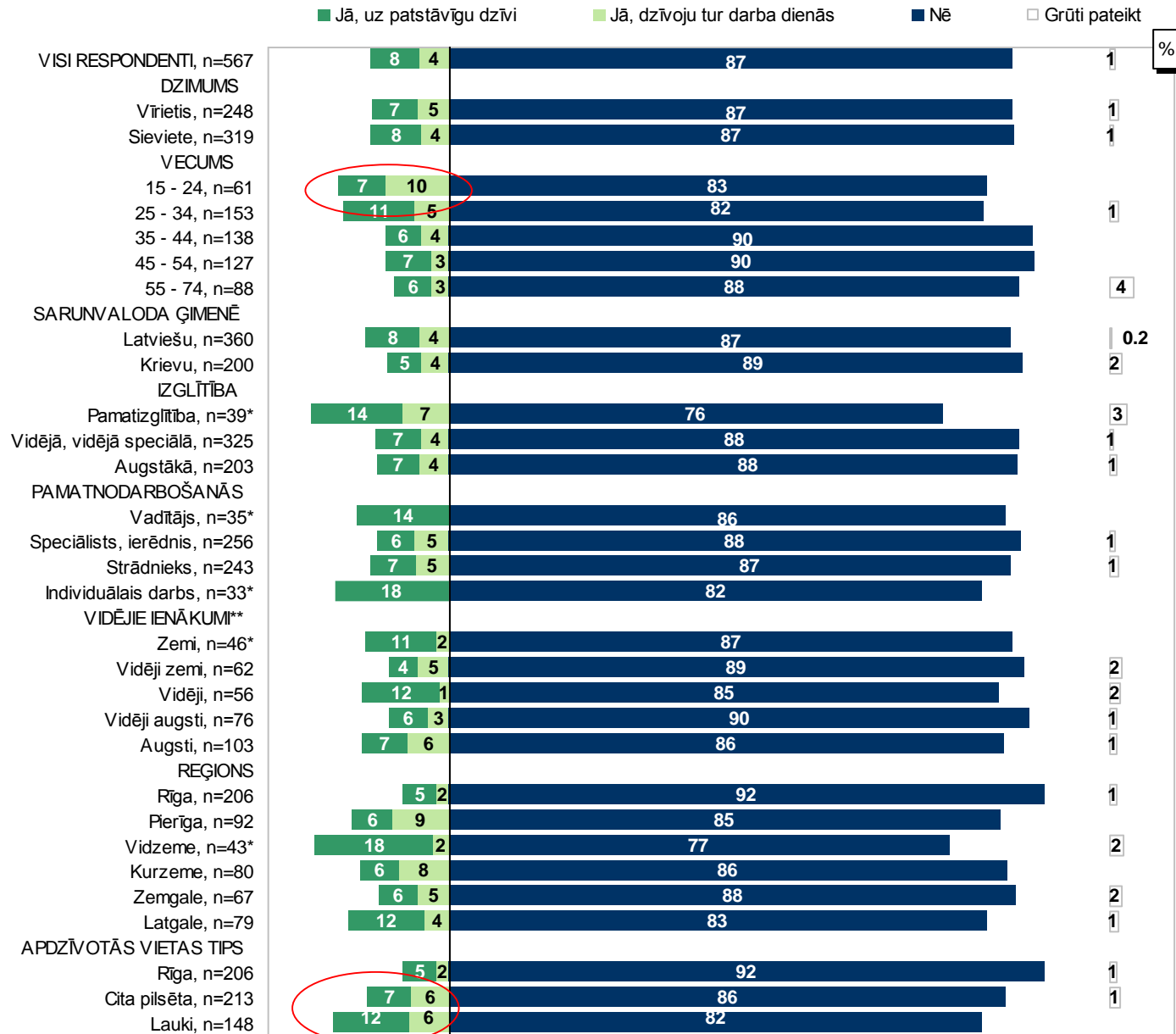

Bāze: visi respondenti, n=567

Pārceļšanās darba dēļ

"Vai pēdējo 10 gadu laikā darba dēļ Jūs esat bijis spiests/-a pārcelties uz citu dzīvesvietu – tuvāk darba vietai?"

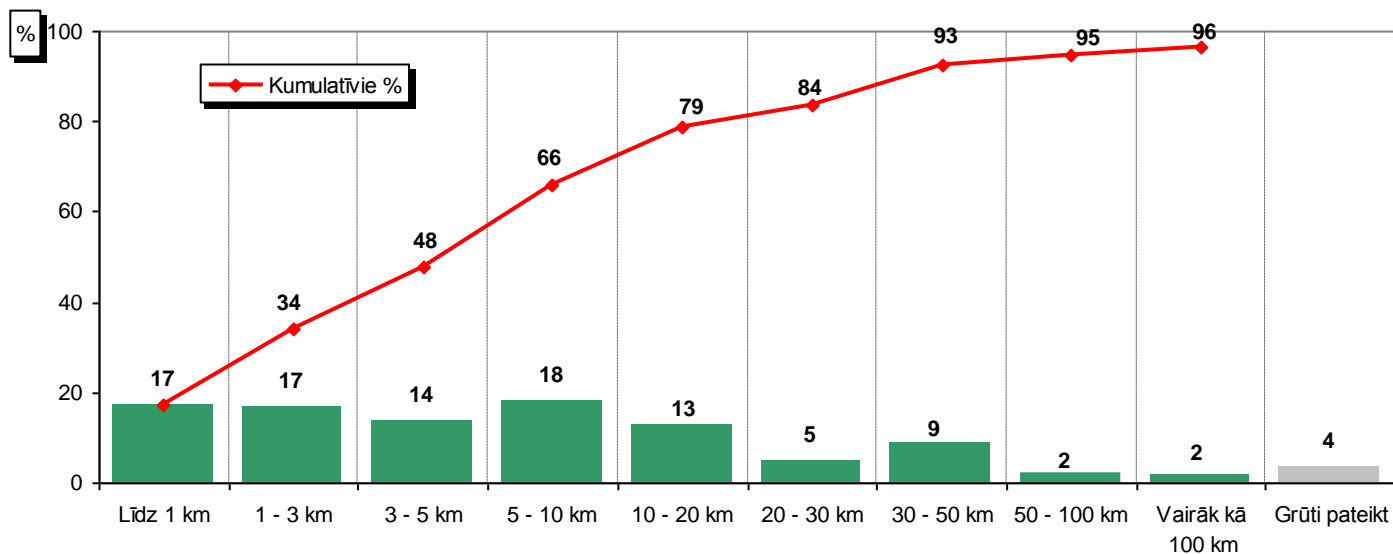

Bāze: respondenti attiecīgajā grupā [skat. "n=" grafikā]

*Bāze attiecīgajās apakšgrupās ir salīdzinoši neliela, lai izdarītu secinājumus par šo grupu

** Mēneša vidējie ienākumi uz vienu ģimenes locekli

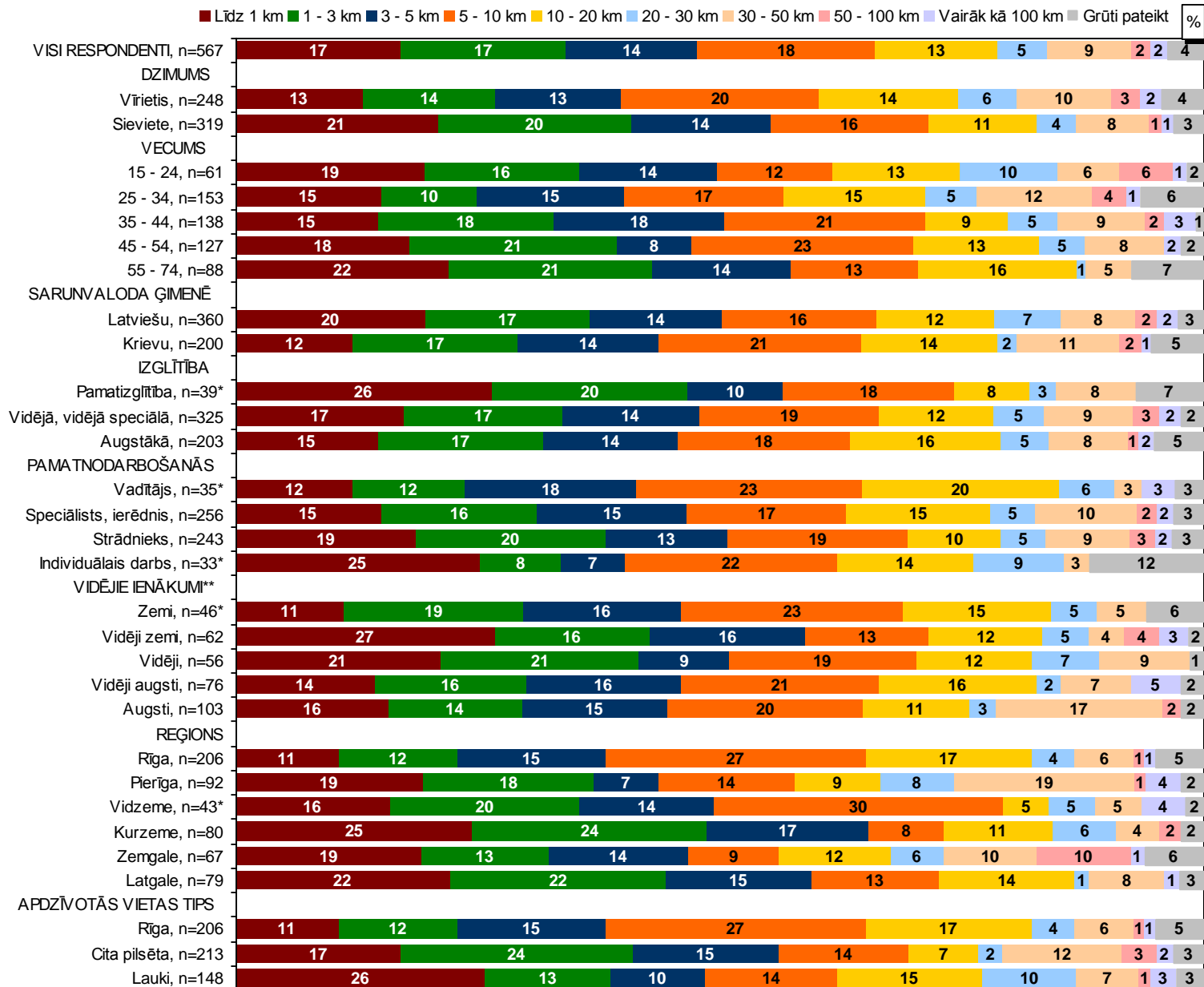
“Sakiet, lūdzu, kāds ir aptuvenais attālums no Jūsu mājām līdz darba vietai, pārvietojoties veidā, kādā Jūs ikdienā dodaties uz darbu?”

Bāze: visi respondenti, n=567

Attālums no mājām līdz darba vietai

“Sakiet, lūdzu, kāds ir aptuvenais attālums no Jūsu mājām līdz darba vietai, pārvietojoties veidā, kādā Jūs ikdienā dodaties uz darbu?”

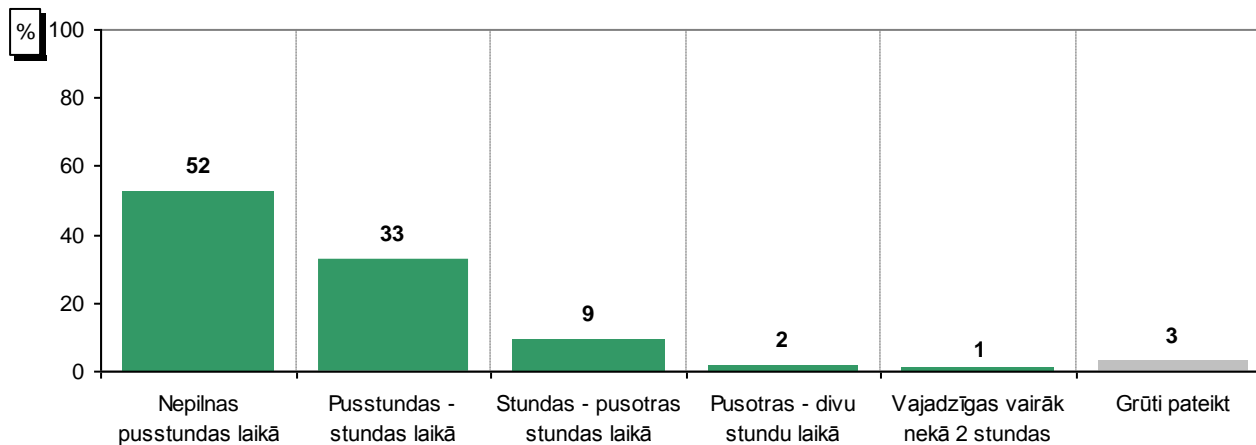

Bāze: respondenti attiecīgajā grupā [skat. "n=" grafikā]

*Bāze attiecīgajās apakšgrupās: salīdzinoši neliela, lai izdarītu secinājumus par šo grupu

** Mēneša vidējie ienākumi uz vienu ģimenes locekli

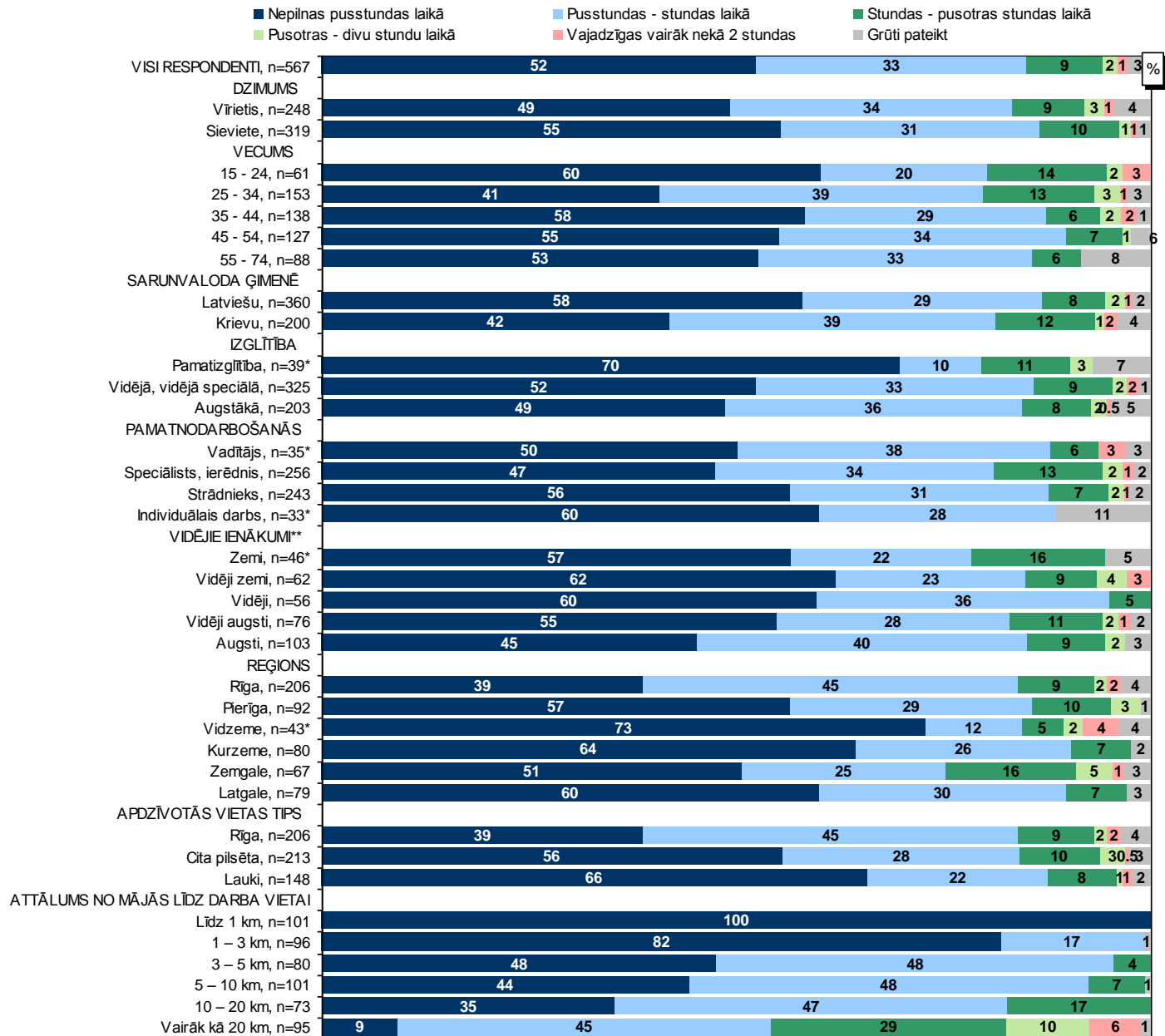
“Vidēji, cik ilgā laikā Jūs nokļūstat no mājām līdz savai darba vietai?”

Bāze: visi respondenti, n=567

Ceļā no mājām līdz darba vietai pavadītais laiks

“Vidēji, cik ilgā laikā Jūs nokļūstat no mājām līdz savai darba vietai?”

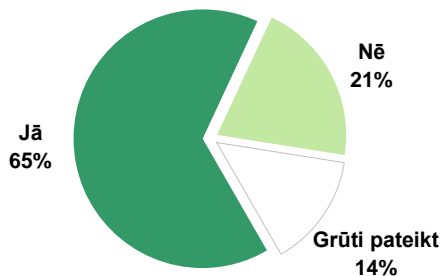
Bāze: respondenti attiecīgajā grupā [skat. "n=" grafikā]

*Bāze attiecīgajās apakšgrupās ir salīdzinoši neliela, lai izdarītu secinājumus par šo grupu

** Mēneša vidējie ienākumi uz vienu ģimenes locekli

Atbalsts bezdarbniekiem

“Vai Jūs principā atbalstāt finansiāla atbalsta sniegšanu bezdarbniekiem, kuri atrod darbu 20-30 km attālumā no savas dzīves vietas un tālāk, lai pirmajos darba mēnešos kompensētu ceļa vai tīres izdevumus?”

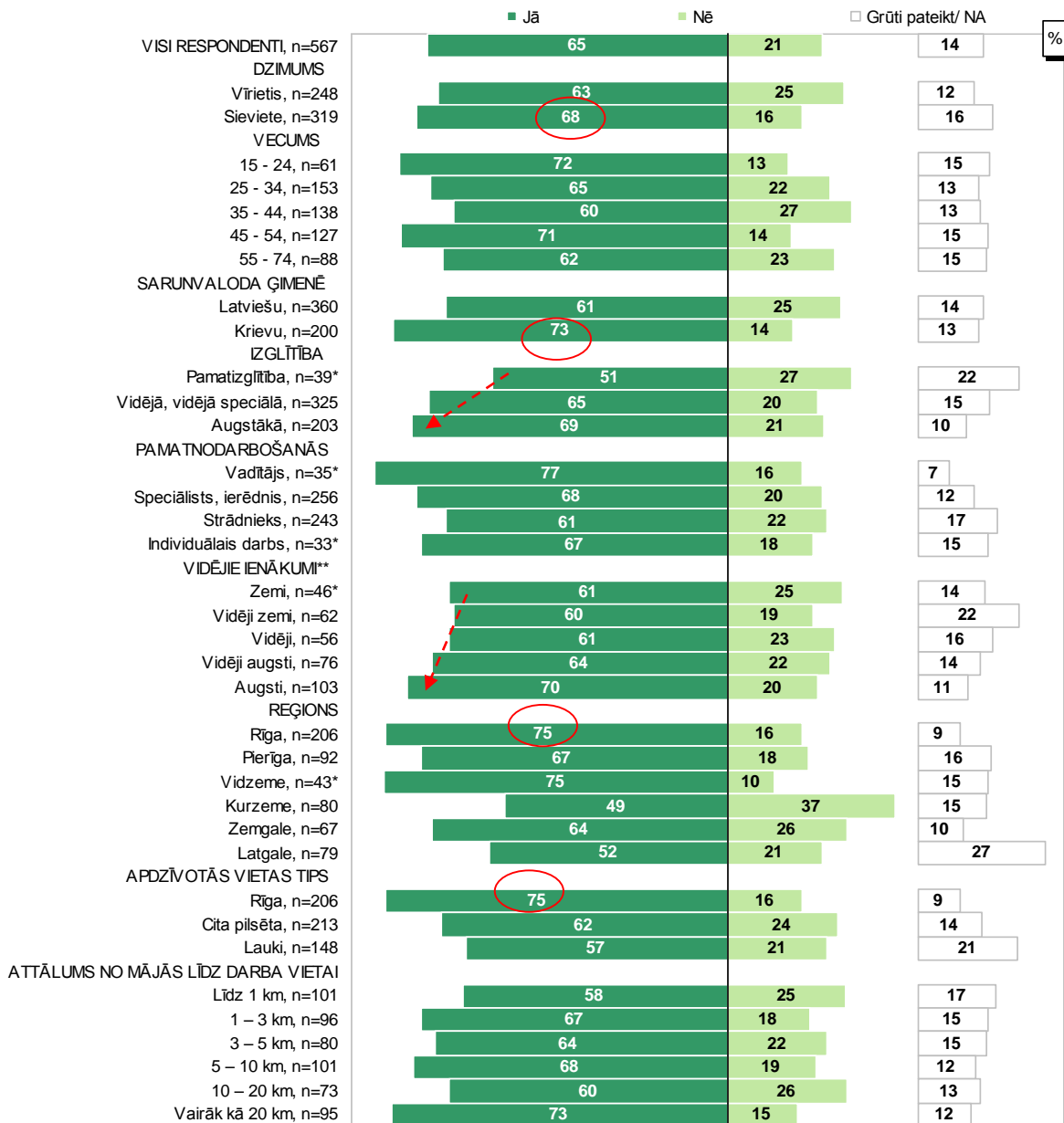

Bāze: visi respondenti, n=567

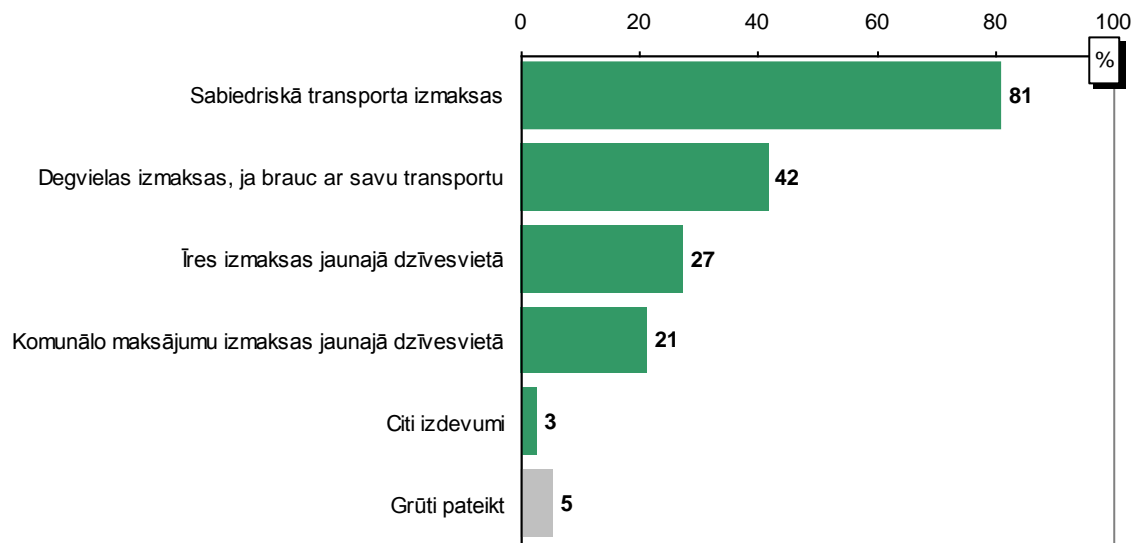
Bāze: respondenti attiecīgajā grupā [skat. "n=" grafikā]

*Bāze attiecīgajās apakšgrupās ir salīdzinoši neliela, lai izdarītu secinājumus par šo grupu

** Mēneša vidējie ienākumi uz vienu ģimenes locekli

“Kādus izdevumus šai atbalsta programmai pilnībā vai daļēji būtu jāsedz?”

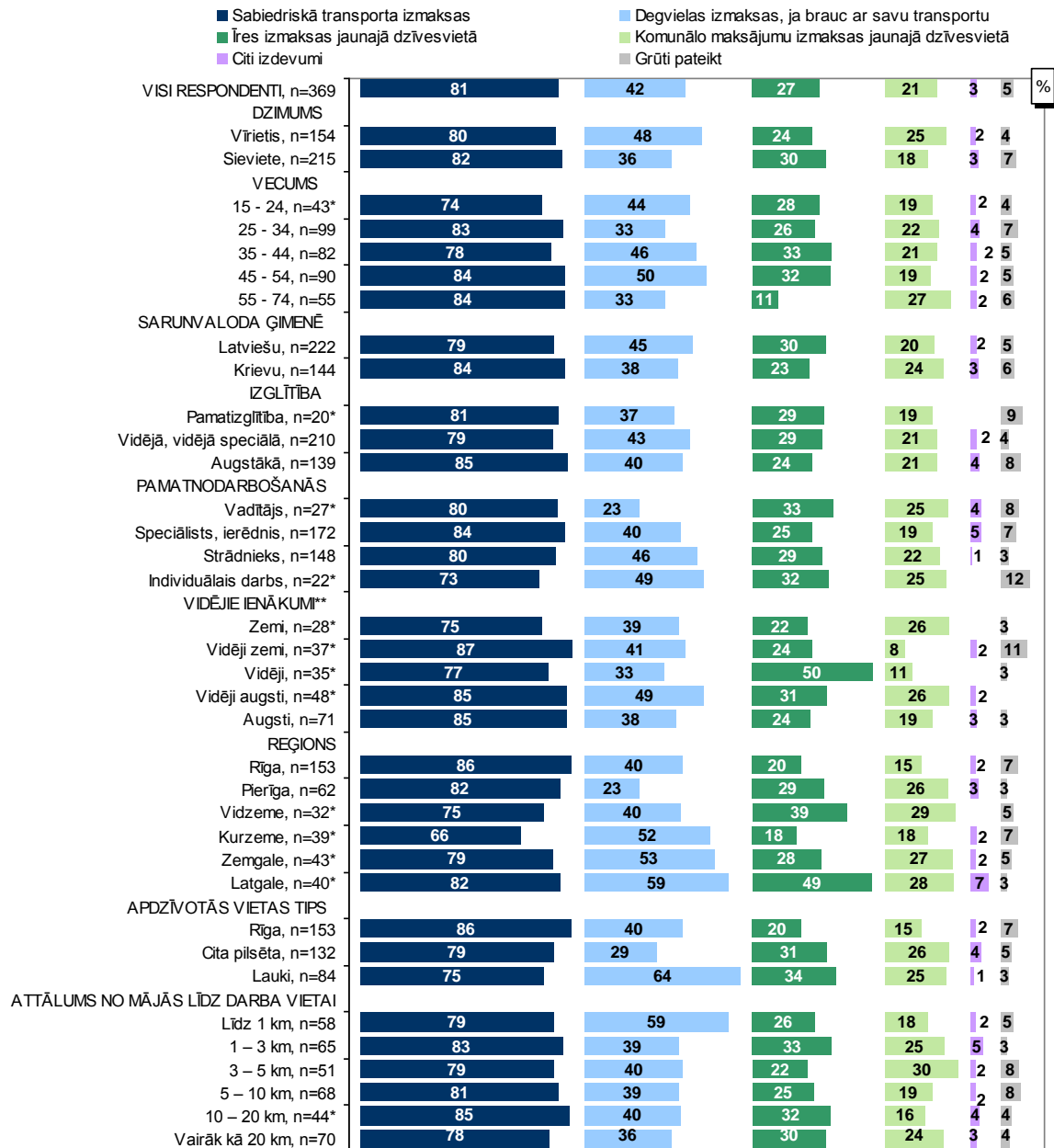

Bāze: respondenti, kuri atbalsta finansiāla atbalsta sniegšanu bezdarbniekiem, n=369

Atbalsta programmā ietveramie izdevumi

“Kādus izdevumus šai atbalsta programmai pilnībā vai daļēji būtu jāsedz?”

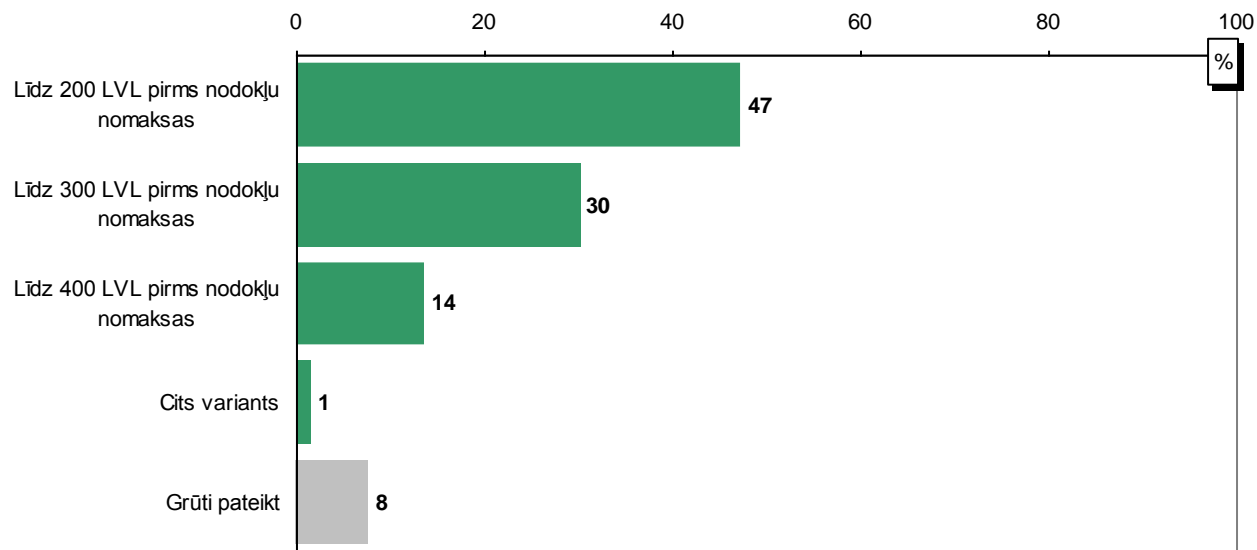

Bāze: respondenti, kuri atbalsta finansiāla atbalsta sniegšanu bezdarbniekiem, attiecīgajā grupā [skat. "n=" grafikā]

*Bāze attiecīgajās apakšgrupās ir salīdzinoši neliela, lai izdarītu secinājumus par šo grupu

** Mēneša vidējie ienākumi uz vienu ģimenes locekli

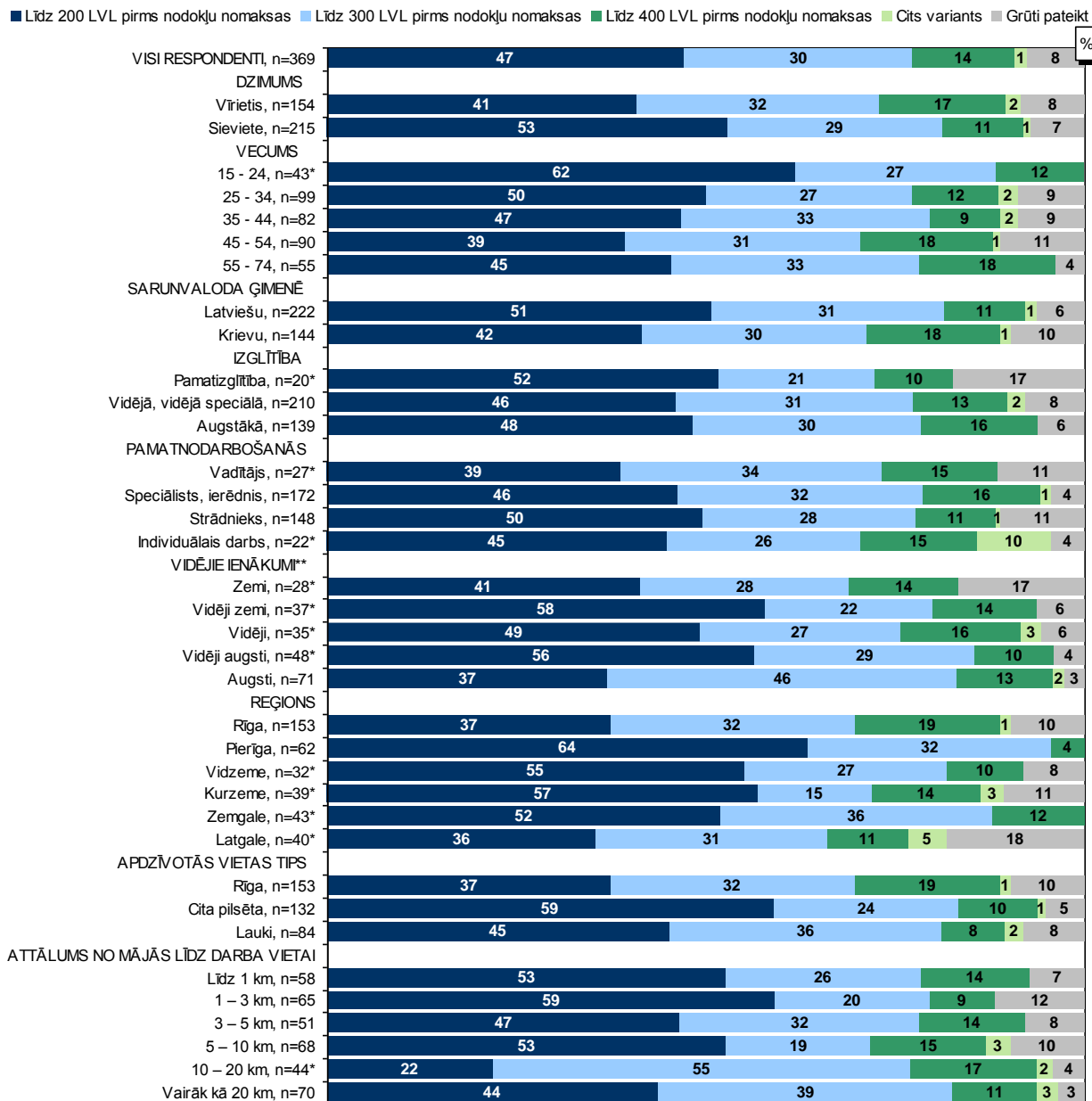
Pie kāda atalgojuma apmēra šāds atbalsts būtu jāsniedz?

Bāze: respondenti, kuri atbalsta finansiāla atbalsta sniegšanu bezdarbniekiem, n=369

Atbalsta programmā iekļaujošs atalgojuma apmērs

Pie kāda atalgojuma apmēra šāds atbalsts būtu jāsniedz?

Bāze: respondenti, kuri atbalsta finansiāla atbalsta sniegšanu bezdarbniekiem, attiecīgajā grupā [skat. "n=" grafikā]

*Bāze attiecīgajās apakšgrupās ir salīdzinoši neliela, lai izdarītu secinājumus par šo grupu

** Mēneša vidējie ienākumi uz vienu ģimenes locekli

Pielikums

Aptaujas anketa (1)

D.8. Kāda ir Jūsu pamatnodarbošanās:

Strādājošie	Augstākā vai vidējā līmeņa vadītājs	1	Pāriet pie A1. jautājuma
	Speciālists, ierēdnis, nestrādā fizisku darbu	2	
	Strādnieks, strādā fizisku darbu	3	
	Zemnieks (ir sava zemnieku saimniecība)	4	
	Ir savs uzņēmums, individuālais darbs	5	
Nestrādājošie	Pensionārs (-e)	6	Pāriet pie nākamā jautājumu bloka
	Skolnieks, students	7	
	Mājsaimniece (-ks), bēma kopšanas atvaļinājums	8	
	Bezdarbnieks	9	

INTERVETĀJAM! Jautājumus A1 – A9 uzdot strādājošajiem respondentiem (D.8. = 1-5)

A1. Vai pēdējo 10 gadu laikā Jūs esat atteicies/-usies no darba piedāvājuma tikai tādēļ, ka starp Jūsu dzīves vietu un potenciālo darba vietu ir pārāk liels attālums? Viena atbilde

Jā	1	→ pāriet uz A2. jautājumu
Nē	2	→ pāriet uz A3. jautājumu
Grūti pateikt	8	

Uzdot, ja atbilde uz A1 ir „jā” (kods 1)

KARTĪTE A2

A2. Vai Jūs, lūdzu, varētu precizēt atteikuma iemeslu? Iespējamās vairākas atbildes

Pārāk lielas ceļa izmaksas (samērā pret piedāvāto darba algu)	1
Pārāk lielas cita veida izmaksas (samērā pret piedāvāto darba algu) – piemēram, Trei, pārtikai	2
Pārāk liels laika patēriņš ceļā uz darbu (iespēja tur nokļūt bija)	3
Sabiedriskais transports šajā maršrutā nekursē	4
Sabiedriskais transports šajā maršrutā kursē pārāk reti	5
Sabiedriskais transports šajā maršrutā kursē nepiemērotos laikos	6
Bailes no pārmaiņām, bailes no nezināmā	7
Cits iemesls	8
Grūti pateikt	98

Aptaujas anketa (2)

Uzdot visiem!

A3. Kādā veidā visbiežāk Jūs dodaties uz savu darba vietu? *Iespējamās vairākas atbildes*

Ar kājām	1
Ar velosipēdu	2
Ar mopēdu/ motociklu/ motorolleru	3
Ar savu/ ģimenes locekļa automašīnu	4
Ar darba devēja nodrošinātu transportu	5
Kooperējos ar kaimiņiem, draugiem u.c. – braucam visi ar vienu automašīnu	6
Ar sabiedrisko transportu	7
Cits variants	8
Grūti pateikt	98

A4. Vai pēdējo 10 gadu laikā darba dēļ Jūs esat bijis spiests/-a pārcelties uz citu dzīvesvietu – tuvāk darba vietai? *Viena atbilde*

Jā, uz patstāvīgu dzīvi	1
Jā, dzīvoju tur darba dienās	2
Nē	3
Grūti pateikt	8

KARTĪTE A5

A5. Saki, lūdzu, kāds ir aptuvenais attālums no Jūsu mājām līdz darba vietai, pārvietojoties veidā, kādā Jūs ikdienā dodaties uz darbu? *Ja respondentam grūti pateikt, nepieņemti uzreiz šādu atbildi, bet palūdziet izvēlēties viņaprāt ticamāko atbildi. Viena atbilde*

Līdz 1 km	1
1 – 3 km	2
3 – 5 km	3
5 – 10 km	4
10 – 20 km	5
20 – 30 km	6

30 – 50 km	7
50 – 100 km	8
Vairāk kā 100 km	9
Grūti pateikt (<i>nepiedāvāt!</i>)	98

Aptaujas anketa (3)

A6. Vidēji, cik ilgā laikā Jūs nokļūstat no mājām līdz savai darba vietai? Viena atbilde

Nepilnas pusstundas laikā	1
Pusstundas – stundas laikā	2
Stundas – pusotras stundas laikā	3
Pusotras – divu stundu laikā	4
Vajadzīgas vairāk nekā 2 stundas	5
Grūti pateikt (<i>nepiedāvāt!</i>)	8

A7. Vai Jūs principā atbalstāt finansiāla atbalsta sniegšanu bezdarbniekiem, kuri atrod darbu 20-30 km attālumā no savas dzīves vietas un tālāk, lai pirmajos darba mēnešos kompensētu ceļa vai īres izdevumus? Viena atbilde

Jā	1	→ pāriet uz A8. jautājumu
Nē	2	→ pāriet pie nākamā jautājumu bloka
Grūti pateikt	8	

Jautājumus A8-A9 uzdot, ja A7 jautājumā sniegta atbilde „jā” (kods1)

A8. Kādus izdevumus šai atbalsta programmai pilnībā vai daļēji būtu jāsedz?

Iespējamās vairākas atbildes

Sabiedriskā transporta izmaksas	1
Degvielas izmaksas, ja brauc ar savu transportu	2
Īres izmaksas jaunajā dzīvesvietā	3
Komunālo maksājumu izmaksas jaunajā dzīvesvietā	4
Citi izdevumi	5
Grūti pateikt	8

KARTĪTE A9

A9. Pie kāda atalgojuma apmēra šāds atbalsts būtu jāsniedz? Viena atbilde

Līdz 200 LVL pirms nodokļu nomaksas (144,75 LVL pēc nodokļu nomaksas)	1
Līdz 300 LVL pirms nodokļu nomaksas (211,50 LVL pēc nodokļu nomaksas)	2
Līdz 400 LVL pirms nodokļu nomaksas (278,25 LVL pēc nodokļu nomaksas)	3
Cits variants	4
Grūti pateikt	8

Statistiskās kļūdas novērtēšanas tabula

Pētījuma rezultātos vienmēr pastāv zināma *statistiskās kļūdas* varbūtība. Analizējot un interpretējot pētījumā iegūtos rezultātus, to vajadzētu ņemt vērā. Tās atšķirības, kuras iekļaujas statistiskās kļūdas robežās jeb ir mazākas par to, var uzskatīt par *nenozīmīgām*.

Atbilžu sadalījums %	Respondentu skaits (bāze) N =												
	50	75	100	200	300	400	500	600	700	800	900	1000	1100
1 vai 99	2.8	2.2	1.9	1.4	1.1	1.0	0.9	0.8	0.7	0.7	0.6	0.6	0.6
2 vai 98	3.9	3.2	2.7	1.9	1.6	1.4	1.2	1.1	1.0	1.0	0.9	0.9	0.8
4 vai 96	5.4	4.5	3.8	2.7	2.2	1.9	1.7	1.6	1.5	1.4	1.3	1.2	1.2
6 vai 94	6.6	5.4	4.7	3.3	2.7	2.3	2.0	1.9	1.8	1.7	1.6	1.5	1.4
8 vai 92	7.5	6.1	5.3	3.8	3.1	2.7	2.4	2.2	2.0	1.9	1.8	1.7	1.6
10 vai 90	8.3	6.8	5.9	4.2	3.4	2.9	2.6	2.4	2.2	2.0	2.0	1.9	1.8
12 vai 88	9.0	7.4	6.4	4.5	3.7	3.2	2.9	2.6	2.4	2.3	2.1	2.0	1.9
15 vai 85	9.9	8.0	7.0	5.0	4.0	3.5	3.1	2.9	2.6	2.5	2.3	2.2	2.1
18 vai 82	10.7	8.7	7.5	5.3	4.4	3.8	3.4	3.0	2.9	2.7	2.5	2.4	2.3
20 vai 80	11.1	9.1	7.8	5.5	4.5	3.9	3.5	3.2	3.0	2.8	2.6	2.5	2.4
22 vai 78	11.5	9.4	8.1	5.7	4.7	4.1	3.6	3.3	3.1	2.9	2.7	2.6	2.5
25 vai 75	12.0	9.8	8.5	6.0	4.9	4.2	3.8	3.5	3.2	3.0	2.8	2.7	2.6
28 vai 72	12.5	10.2	8.8	6.2	5.1	4.4	3.9	3.6	3.3	3.1	2.9	2.8	2.7
30 vai 70	12.7	10.4	9.0	6.4	5.2	4.5	4.0	3.7	3.4	3.2	3.0	2.8	2.7
32 vai 68	12.9	10.6	9.1	6.5	5.3	4.6	4.1	3.7	3.5	3.2	3.1	2.9	2.8
35 vai 65	13.2	10.8	9.4	6.6	5.4	4.7	4.2	3.8	3.5	3.3	3.1	3.0	2.8
40 vai 60	13.6	11.1	9.6	6.8	5.5	4.8	4.3	3.9	3.6	3.4	3.2	3.0	2.9
45 vai 55	13.8	11.3	9.8	6.9	5.6	4.9	4.4	4.0	3.7	3.5	3.3	3.1	2.9
50 vai 50	13.9	11.3	9.8	6.9	5.7	4.9	4.4	4.0	3.7	3.5	3.3	3.1	3.0

Lai noteiktu statistisko mērījuma kļūdu, ir jāzina respondentu skaits attiecīgajā grupā un rezultāts procentos. Izmantojot šos lielumus, tabulas attiecīgajā iedaļā var atrast statistiskās mērījuma kļūdas robežas + / - procentos ar **95% varbūtību**.

Piemēram, ja pētījumā iegūtie dati rāda, ka 19% no respondentiem (respondentu skaits n=567) pēdējo 10 gadu laikā ir atteikušies no darba piedāvājuma tikai tādēļ, ka starp dzīves vietu un potenciālo darba vietu ir pārāk liels attālums, tad ar 95% varbūtību mēs varam teikt, ka statistiskā mērījuma kļūda šeit ir +/-3% robežās. No tā izriet, ka kopumā pēdējo 10 gadu laikā no darba piedāvājuma tikai tādēļ, ka starp dzīves vietu un potenciālo darba vietu ir pārāk liels attālums, ir atteikušies no 16% līdz 22% mērķa grupai atbilstoši iedzīvotāji.

Projektu direktore: Diāna Kalniņa
Projekta vadītāja: Margita Otto
Asistents: Andrejs Solopenko
Par lauka darba norisi atbildīgā: Vineta Puķe

SKDS

sabiedriskās domas pētījumu centrs
Baznīcas iela 32-2, Rīga, Latvija, LV-1010
Tāl.: +371 67 312 876, Fakss: +371 67 312 874
E-pasts: skds@skds.lv
www.skds.lv